

4 ANIDURATA
PROIECTULUI**17**PACTE DE INTEGRITATE
PILOTATE

PACTELE DE INTEGRITATE MECANISM DE CONTROL CIVIC PENTRU SALVGARDAREA FONDURILOR EUROPENE

PESTE 920 MILIOANEVALOAREA TOTALĂ A PROIECTELOR
PARTICIPANTE SELECTATE, COFINANȚATE DE UE**PESTE 7.2 MILIOANE**BUGETUL COMISIEI PENTRU ACEASTĂ
INIȚIATIVĂ**11**SECTOARE ACOPERITE PRIN
PROIECTELE COFINANȚATE DE UE**15**ORGANIZAȚII ALE
SOCIETĂȚII CIVILE/
MONITORI**11**STATE MEMBRE UE
PARTICIPANTE

#integritypact

@EU_Regional

@TI_EU

<http://europa.eu/!Qn67BM>

Proiectul este coordonat de

Politica Urbană
și Regională

#IntegrityPactsRO

Newsletter Martie 2020

Proiect finanțat de Uniunea Europeană. Conținutul
acestui material nu reprezintă în mod necesar
poziția oficială a Uniunii Europene.

Pactele de Integritate (Integrity Pacts) reprezintă un acord între o instituție publică și o companie/un grup de companii participante la un proces de achiziție publică. Acest acord implică angajamentul părților de a se abține de la a plăti, oferi, solicita sau promite mită, trafic de influență sau orice alte forme de coluziune pe parcursul procesului de achiziție. Totodată instituie o formă de transparentizare a achiziției, prin facilitarea accesului unei terțe părți la proces, în calitate de monitor independent. Monitorul este de regulă o organizație a societății civile, iar monitorizarea se poate desfășura de la începutul procesului de achiziție și până la finalizarea implementării contractului.

Rapoarte de monitorizare lansate în luna martie

Transparency International România și Institutul pentru Politici Publice au lansat miercuri, 4 martie 2020, două rapoarte de monitorizare elaborate în cadrul proiectului Pactele de Integritate– mecanisme de control civic pentru salvagardarea fondurilor UE”, finanțat de Comisia Europeană.

Evenimentul a avut loc miercuri, 04 martie 2020, între orele 14:00-16:00 și s-a bucurat de prezența a numeroși reprezentanți din instituții publice, organizații neguvernamentale, specialiști în achiziții publice.

Cele două rapoarte au ca temă modul de desfășurare a achizițiilor publice din proiectele:

⇒ Creșterea gradului de acoperire și incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România implementat de ANCPPI cu finanțare prin Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020;

⇒ E-cultura: Biblioteca digitală a României implementat de Ministerul Culturii cu finanțare prin Programul Operațional Competitivitate (POC) 2014-2020.

Cu privire la proiectul pentru creșterea gradului de acoperire și incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România implementat de ANCPI, raportul acoperă perioada de la data publicării anunțului de participare în Sistemul Electronic de Achiziții Publice-SEAP pentru primul set de contracte – la 11 octombrie 2018 – până în noiembrie 2019, după semnarea primelor Acorduri Cadru pentru cadastru sistematic în proiectul finanțat de POR.

Raportul ține cont de toate comunicările, documentele și alte informații schimbate de ANCPI, TI-Ro și IPP în legătură cu proiectul pentru creșterea numărului și suprafeței imobilelor din zonele rurale înregistrate în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară, dar și de o anchetă realizată de un jurnalist de investigație contractat de TI-Ro pentru analiza riscurilor de conflicte de interese în achizițiile publice.

Ancheta cu privire la firmele ofertante arată că NU EXISTĂ CONFLICTE DE INTERESE ACTUALE ÎNTRE ACESTEA ȘI REPRESENTANȚII ANCPI sau ai Oficiilor de Cadastru și Publicitate Imobiliară (OCPI) județene. Cu toate acestea au fost identificate (a) legături de rudenie dintre asociații sau administratorii unora dintre

firmele ofertante și persoane care s-au aflat în trecut la conducerea unor OCPI-uri și (b) relații comerciale anterioare, din urmă cu mai mulți ani, între un asociat la o firmă câștigătoare și directorul unui OCPI.

Niciuna dintre relațiile identificate nu constituie un conflict de interese definit de lege, iar prin aceasta trebuie subliniat că în niciunul dintre cazuri constatăm o încălcare a regimului juridic al integrității, așa cum este definit de cadrul legal al achizițiilor, dar și de cel referitor la transparența în exercitarea funcțiilor publice, care reglementează conflictele de interese. În plus, atât relațiile de rudenie, cât și cele de afaceri, au fost actuale în urmă cu mai mulți ani, iar o perioadă de „cooling-off” a trecut până la încheierea actualelor contracte de înregistrare cadastrală sistematică, riscurile privind integritatea fiind de asemenea diminuate, odată cu trecerea timpului.

În acest context, pot fi identificate doar unele riscuri legate de monitorizarea contractelor și recepția serviciilor. Aceste riscuri sunt deja diminuate de o serie de măsuri ce au fost luate anterior de ANCPI. La acestea se adaugă recomandările formulate de monitorul independent.

Principalele constatări ale monitorului independent în perioada acoperită de raport arată că:

- ⇒ Analiza documentației arată că procedura de atribuire s-a desfășurat conform și corect din punct de vedere legal și procedural.
- ⇒ Toți operatorii economici care au depus oferte pentru procedura de atribuire monitorizată și analizată pentru prezentul raport au depus declarații de aderare la Pactul de Integritate, demonstrând deschidere și interes pentru acest instrument și procesul de monitorizare aferent și permițând astfel monitorului independent să continue fără probleme monitorizarea executării contractelor.
- ⇒ Numărul foarte mic de oferte depuse și numărul foarte mare de loturi anulate sugerează o serie de probleme la nivelul pieței. Firmele ce pot oferi serviciile pentru ANCPI nu au capacitatea de a pregăti oferte de achiziții publice competitive și au o motivație scăzută să își dezvolte această capacitate, atât pentru că își dezvoltă afacerile pe baza contractelor de cadastru sporadic, cât și pentru că, asemenea firmelor din alte domenii, au o încredere scăzută în corectitudinea achizițiilor publice. Chiar dacă încrederea scăzută nu este justificată, dat fiind că procedurile de atribuire monitorizate s-au desfășurat corect, este necesar ca ANCPI să facă eforturi mai mari pentru a arăta acest lucru, a crește încrederea potențialilor ofertanți și pentru a crește șansele ca mai mulți participanți să depună oferte la licitațiile lansate în viitor.
- ⇒ În acest sens, monitorul independent formulează o serie de recomandări referitoare la:
 - ◇ Organizarea unei consultări de piață pentru ajustarea unor elemente din specificațiile tehnice și prețul estimat al achizițiilor;
 - ◇ Creșterea capacității personalului OCPI în domeniile integritate, prevenirea și combaterea corupției;
 - ◇ Îmbunătățirea sistemului ANCPI de gestiune a avertizărilor de integritate, crearea și popularizarea unui canal dedicat pentru avertizări de integritate.

Cu privire la proiectul *E-cultura: Biblioteca digitală a României*, raportul acoperă perioada de la 1 aprilie până la 31 decembrie 2019. Raportul ține cont de toate comunicările, documentele și alte informații schimbate de Ministerul Culturii, TI-Ro și IPP în legătură cu proiectul *E-cultura: Biblioteca digitală a României*, dar și de o analiză a riscurilor de conflicte de interese în achizițiile publice derulate.

Ministerul Culturii a fost un partener loial cu monitorul independent în procesul de implementare a Pactului de Integritate. Cu toate acestea, perioada monitorizată a fost caracterizată de o limitare a accesului monitorului independent la documente, generată de limitele din legislația română, limite ce au afectat capacitatea

monitorului independent de a realiza monitorizarea.

Astfel, conform memorandumului de monitorizare semnat cu Ministerul Culturii, monitorul independent a verificat și monitorizat planificarea achizițiilor dar nu a putut participa la ședințele comisiei de evaluare a ofertelor și nu a putut consulta ofertele și documentele elaborate de comisia de evaluare a ofertelor decât după atribuirea contractelor

Prin aceste prevederi, generate de modul de formulare a prevederilor din legea achizițiilor publice, nu s-a putut asigura monitorizarea „în timp real” a procedurilor de atribuire, ci doar ex-post, după finalizarea evaluării ofertelor, luarea deciziilor asupra câștigătorilor și semnarea contractelor.

Principalele constatări ale monitorului independent în perioada acoperită de raport arată că:

- ⇒ Procedurile de atribuire s-au desfășurat conform și corect din punct de vedere legal și procedural
- ⇒ Ofertele depuse și procesul de evaluare aferent este unul foarte complex, necesită timp și resurse umane bine pregătite și, având în vedere volumul foarte mare al documentelor de examinat, persistă unele riscuri de eroare
- ⇒ Nu toți operatorii economici participanți la achizițiile realizate de Ministerul Culturii au semnat declarația de aderare la Pactul de Integritate, dar după comunicarea cu monitorul independent toți contractorii au semnat Pactul de Integritate
- ⇒ Se mențin riscuri de integritate legate de complexitatea achizițiilor de servicii și echipamente IT, dat fiind volumul mare al informațiilor de evaluat pentru echipele de evaluare și de verificat ulterior pentru echipele de recepție a produselor și serviciilor, dat fiind că serviciile și produsele achiziționate nu sunt vizibile direct publicului și nu pot fi supuse unui proces de ‘control civic’, unele aspecte pot să ‘scape’, să fie trecute cu vederea, în verificarea livrărilor, iar în acest context se menține necesitatea monitorizării executării contractelor.

TITLUL PROIECTULUI: *Pactele de Integritate – Mecanisme de control civil pentru salvagardarea fondurilor europene*

Scop: Reducerea riscurilor de corupție în achizițiile publice, prin implementarea unui mecanism de control civil în proiectele finanțate din fonduri europene.

Parteneri: Proiectul este coordonat de Secretariatul Transparency International, în parteneriat cu alte 15 organizații din 11 state: România, Italia, Polonia, Bulgaria, Cehia, Grecia, Ungaria, Letonia, Lituania, Portugalia, Slovenia.

Perioada de implementare: Aprilie 2016 – Decembrie 2021

Transparency International România

Bld.Gh.Magheru nr. 28-30, etaj 3,
010336 București, România
Tel: +4 031 6606 000/Fax +4 031 6606 006
office@transparency.org.ro
www.transparency.org.ro/
www.facebook.com/transparencyRO

Institutul pentru Politici Publice

Str. Alexandrina nr. 19
București, România
Telefon și Fax +4 021 212 31 26
office@ipp.ro
http://www.ipp.ro/
www.facebook.com/@InstitutulPoliticiPublice